

problems of elite in other sciences.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Донцов Д. Росія чи Європа. – вид. Спілки Української молоді. – К. – 1992.
2. Єндик Р. Д. Донцов – ідеолог українського націоналізму. – Мюнхен. – 1955. – 176 с.
3. Липинський В. Листи до братів-хліборобів про ідею і організацію українського монархізму. – Нью-Йорк: “Булава”. - 1954. – 470 с.
4. Сосновський М. Д. Донцов. політичний портрет. – Нью-Йорк – Торонто. – 1974. – 419 с.
5. Чижевський Д. В’ячеслав Липинський як філософ історії // Філософська і соціологічна думка. – 1991. - № 10.
6. Інтелігенція і влада: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції. 22 - 23 жовтня 1999 року, м.Одеса. – Одеса: Астропринт, 1999. – 168 с.
7. Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Міжнародна наукова конференція. 18 – 20 квітня 1996 року, м. Львів. – 1996. – 315 с.
8. Сергій Квіт. Дмитро Донцов: доктрина чи провокація? // Слово і час. – 2000. - № 1. – С.71-74.

Аксьонова Віра Ігорівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету

УДК: 1:303.446.2

КОЗАКОФІЛЬСТВО – ФЕНОМЕН СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В статті дається аналіз козакофільства під час розвитку сучасного інформаційного суспільства, відмічається, що інформація як атрибутивна характеристика життєдіяльності суспільства проникає в освітосферу і є однією з головних задач націотворення, - в сучасних умовах головною метою української держави повинно стати виконання освітньої програми гуманітаризації кризового суспільства.

Ключові слова: кризове суспільство, освітоцентризм, глобалізація, інформаційне суспільство, освітосфера, соціокультурні комунікації, інформаційно-комунікаційний дискурс, Національна програма гуманітаризації, завдання козакофільства.

КАЗАКОФИЛЬСТВО – ФЕНОМЕН СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

В статье дается анализ козакофильства в развитии современного украинского общества, отмечается, что информация как атрибутивная характеристика жизнедеятельности проникает в сферу образования и является одной из задач политической нации – в современных условиях главной целью украинского государства должно стать выполнение образовательной программы гуманитаризации кризисного общества.

Ключевые слова: кризисное общество, образовательный центризм, глобализация, информационное общество, сфера образования, социокультурные коммуникации, информационно-коммуникационный дискурс, Национальная программа гуманитаризации, задачи козакофильства.

THE PHENOMENON OF COSSAKOPHILIA IN GLOBAL CONDITIONS OF SOCIO-CULTURAL COMMUNICATION

The article gives an analysis of cossakophilia in the development of a modern information society. It is noted that information as an attributive characteristic of society's life penetrates into the educational sphere. The main task of nation-building in modern conditionis is Ukrain should implement Nation educational program of the humanization of a crisis society.

Key words: crisis society, autocentricism, globalization, information society, information sphere, socio-cultural communication, information and communication discourse, National program of humanitarization, tasks of cossakophilia.

Мета статті – відобразити феномен козакофілства, – істотної риси процесів сучасного націотворення: виникнення контурів глобального інформаційного суспільства, як складного соціального і суперечливого феномена в сучасних умовах державотворення, в основі якого становлення гуманітарної концептуалізації. Термін «комунікативно-інформаційне суспільство» включає в себе глобальну уніфіковану інформаційну індустрію, для розвитку якої необхідний розвиток освітосфери (сфери освітоцентризму). В Україні створюється єдиний соціокультурний простір – глобальна мережа Інтернет, зростає все більша роль засобів теле-і радіокомунікацій, що сприяє розвитку мережевого та онлайнного суспільства. Не випадково освітосфера розглядається як новий соціальний концепт соціокультурної комунікації в умовах глобального інформаційного суспільства. У сучасних умовах відбулася реактуалізація терміну «концепт», відкритого ще у Середні віки, який сьогодні починає активно використовуватися самими різними сферами знань, дозволяючи висвітлювати сучасні моменти міжособистісної комунікації. Завдяки концептуалізації відтворюється зв'язок мислення і тропів, концепт козакофілства дистанцює хаос мовного середовища від конкретної екзистенції культурного існування, демонструє багатоманітність творчої індивідуальності, підкреслює соборну суверенність кожної регіональної «монади».

Концепт козакофілства – свого роду «охоронна грамота» будь-якої патріотичної креативності, коли харизматична особистість бере на себе функції наставника, що дозволяє опредметнити процеси постмодернізаційного смислопородження і «смислоуловлювання», залишаючи за державницьким смислом суб'єктивний (особистісний) характер. У контексті концептуалізації освітосфера = ноосфера = семіосфера = техносфера відбувається акцентуація майбутнього фахівця на феномени: націотворення (сфера етносоціальна), раціональність (ноосфера), знаковість, смисл, значення впливу «культурала» на інформацію (семіосфера), гуманістично-філософська інструментальність (соціокультурна сфера) (Р. Абдеев, В. Бех, Є. Борінштейн).

Продовжуючи ряд взаємодії термінів – техносфера, антропосфера, соціосфера, ми можемо означити планетарну = глобальну сферу природи і суспільства, у межах якої розумна козакофілська діяльність стає головним визначальним фактором сталого розвитку. Соціокультурна комунікація є визначальним фактором розвитку; в Україні вона виступає найважливішим гуманітарним ресурсом суспільства і засобом побудови «знаннєвого суспільства» поряд з матеріальними і енергетичними ресурсами планетарного значення. Розширення сфери дії «культурала» є прискорення інноваційності інформаційних процесів гуманітарного значення; у XXI ст. соціокультурна комунікація перетворює на наших очах

техносферу в інформаційне середовище, посилює дух інтеракції (між людьми і обладнанням – в оптимальному розумінні феноменології інформаційного простору), що вміщує оптимальний зміст накопичених знань. Знання-*techné* (часткове, технологічне знання) також стає інтелегібельним інструментом вираження і втілення пізнавально-творчого знання-*episteme* (загального, філософського знання), у чому і проявляється феноменологія суті гіпертрансформатизму соціокультурної сфери. Питання про феномен козакофільства торкається трансцендентних ресурсів творчості, – впливає на онтологію інформаційно-телекомунікаційних технологій: «суспільство знання» є головною умовою добробуту кожної людини, і, держава в цілому стає «знання-отримувачем», отримані знання у результаті безперешкодного доступу до інформації, відтворюють «культурала» і вміння з ним працювати. Глобальне суспільство тоді ефективне, коли обмін інформацією не буде мати ні часових, ні просторових, ні мовних чи політичних кордонів; за допомогою наукової обробки даних і підтримки її носіїв; інноваційні знання будуть сприйматися у більш обґрунтованих рішеннях з метою покращення якості життя у всіх аспектах суспільства, яке, з однієї сторони, сприяє взаємопроникненню культур, а, з іншої, – відкриває кожному товариству нові можливості для самореалізації.

«Кризове суспільство» є ознака умов становлення інформаційного етапа і сьогодні отримує назву «суспільство довічного навчання», тому що в ньому не все населення позитивно сприймає необхідність вчитися все своє активне трудове життя. Інформаційна революція, свідками якої ми є, вирішує одні завдання і ставить перед суспільством інші. Це, наприклад, проблема інформаційних перенавантажень, неможливість засвоїти і переробити колосальні обсяги інформації, устежити за проявами насильства, ксенофобії або за всіма нововведеннями, що призводить до відставання та дисбалансу всієї системи. В сучасних умовах постмодерного освітотворення до характерних ознак і рис гуманітаризації інформаційного суспільства слід віднести, як формування єдиного інформаційно-комунікаційного простору України, – частини світового інформаційного простору, так і боротьбу за повноправну участь України у процесах інформаційної та економічної інтеграції регіонів, країн і народів. Становлення «постмодерної особистості» і в наступному часі обумовлює домінування в економіці нових технологічних укладів, які базуються на масовому використанні перспективних і гуманітарних, і інформаційних технологій, засобів обчислювальної техніки і телекомунікацій; створення і розвиток сектору інформаційного та гуманітарного знання як факторів оновлення виробництва, значне доповнення до ринків природних ресурсів, праці і капіталу. Перехід інформаційних ресурсів кризового суспільства у реальні ресурси прискорення соціально-економічного та духовного розвитку, є фактичне задоволення потреб суспільства в інформаційних продуктах, тобто в європейських цінностях.

Мета проекту «культура толерантності» – з'ясувати актуалізацію пошуку сенсу національної ідеї в процесі втілення гуманістики європейських цінностей у душі лицарського служіння ідеалам козакофільства в освітосфері під час переходу від губерньської Малоросії до її радянського аналогу в Україні в період становлення сталінізму, – обумовлює історичний вимір творчості видатного педагога Антона Макаренка – носія власного типу тлумачення козакофільства, так чи інакше пов'язаного з оптимізмом громадської «боротьби за суверенітет», оскільки філософія свободи допомогла зберегти дух етносоціальної єдності, долаючи примітивний погляд на трансценденцію козакофілів, демократів і патріотів. Йде трансцендентне «розуміння апофеозу вільного буття». Європейська цивілізація відтворює поміркованих прихильників еволюції історії опору сталінізму, висвітлюючи буття в усій його абстрактній містичності, – використовує соціологічну форму метафізичного запитання: До питань такого ґатунку належать наступні: «Що є Я?», «Що є не - Я?», тобто світ; «Що є над - Я», тобто Абсолют

Постнекласична традиція козакофільства вписується в онтологему спадщини А. С. Макаренка, створює умоглядне філософсько-виховне вчення, яке висвітлює дух свободи Вічно сущого,

зокрема найзагальніші види буття (Бог, світ, янголи, дух), оскільки метафізичний аналіз (Ю. Бохенський, Ж. Марітен, Іван Павло II та ін.), конструює духовне буття свободи через субстанцію, її невід'ємні властивості – атрибути (Б. Спіноза, Р. Декарт, І. Ньютон, Г. Галілей, Г. Лейбниц, Б. Паскаль). Поняття буття, абсолютного часу і простору, А. С. Макаренко розглядає в руслі новітньої постнекласичної традиції, творчо осмислюючи досвід поєднання філософії, метафізики, гуманістики для універсальної відповіді на питання: «Чому історичний народ, котрий має багаточисельність, оригінальний внесок у європейську цивілізацію, майже до кінця 30-х років XX ст., мав статус лише «борця за самостійність». Метафізичне пізнання важливе для збагачення духом патріотизму філософії національної ідеї, що з'ясовує досвід етноцентризму, стилів громадянського інтерпретування досвіду національного самовизначення.

Випадково чи ні ми називаємо своє людське існування буттям, Dasein? Dasein – існування: створює через це слово назву людської істоти (людини, як носія енергії вільнодумства) (М. Гайдеггер). З приводу окремих педагогічних ідей А. Макаренка (але навколо козакофільства конкретно? – Авт.) треба вести полеміку. В той же час не можна замовчувати з чим конкретно той полемізує. Дотепер відомо про те, що апологети етнічного націоналізму в освітосфері (Г. Ващенко у 1955р. у журналі «Визвольний шлях») узагальнили своє негативне ставлення до спадку А. Макаренка, як апофеозу радянського досвіду. Еклектично поєднав одиничне, загальне та особливе, хоча абстрактної істини не може бути, що навіть спостерігається за дуалістикою пізнання людини в методології освітосфери нескореної України.

Антон Макаренко пройшов важкий шлях від творчого осмислення спадку античної (середньовічної) доби – потім до розуміння філософем життя П. Могили, Г. Сковороди, М. Сервантеса, А. Коменського, М. Пирогова, К. Ушинського до Я за суттю юнацького колективу. «Педагогічна поема» Антона Макаренка містить у собі потужний гуманістичний потенціал борців УНР, ЗУНР, Кубані, створив козакофільсько-колективістську модель гуманістики у душі чеснот М. Гоголя, Т. Шевченка, – дуже допомогла йому у надзвичайно складних умовах (сталінського режимного характеру), оскільки в його моделі козакофільство є ключове для втілення гуманістики у простір освіти. Він прагнув виховати повноцінних європейських громадян (ввічливість, шляхетність лицарського сполучення людиновимірності виховання з високою продуктивною працею та козацьким самоврядуванням), чим засвідчує про гуманістичний зміст боротьби за еволюцію соціокультурного світу, всього соборного тіла Вітчизни (українці – патріоти, як носії пасіонарності; звичайні хохли прагматики, малороси націонал-нігілісти).

Цивілізовані патріоти поважали А. С. Макаренка за цілісну гуманістичну модель виховання, хохли – за її зв'язок з народною педагогікою, малороси – за те, що він толерантно та латентно пов'язував її також з новизною (традиційних) ідеалів українців у душі козакофільства, тобто з офіціозом. Чомусь про це не згадується у автора статті у «Визвольному шляху» ні прямо ні опосередковано, і має особливе значення для таких кризових періодів, коли процеси суспільно-економічних деформацій безпосередньо і надовго погіршують становище дітей, загрожують молодому поколінню безробіттям, безпритульністю та іншими «соціальними лихами». Відновлювати в європейському контексті соціокультурної комунікації моральні риси «культурала, козакофіла – Дон Кіхота» означало виховати «маленького українця» у душі дружелюбності, побратимства, працьовитості, життєрадісності, щиросердності. А. Макаренко вдалося пробуджувати гідність людини через три складові душі – волю, розум, почуття, тобто у душі ідеалів патріотичного соціуму. А. С. Макаренко вплинув на латентну «реанімацію» контексту християнської еволюції освітньо-суспільного життя українського світу після жовтневої пролетарської революції (1917 р), відтворивши самоврядну модель, де символ «Дон Кіхота» був візитівкою духу лицарства (Є. Сверстюк), попри нав'язування стереотипів комсомольсько-молодіжної свідомості, яка в Україні завжди

знаходилась під козакофільським впливом, каналізуючи перманентні конвульсії «бунту мас» як на теренах України, також інших «уламках» Російської імперії (О. Ананьева, Є. Борінштейн, Ю. Добролюбська, Є. Гансова, М. Цибра).

У свій час дух образу Дон Кіхота допоміг А. С. Макаренку вдало використати легальні основи в сфері українського осмислення спадщини Т. Шевченка, Л. Українки, І. Франка, В. Короленка, тих чи інших козакофільських (неомазепинських) сторін романтично-просвітницької педагогіки; його спадщина саме з цього починала системний розгляд філософії, літератури, освіти та оновлення соціокультурних підстав конституційної легітимації у «Педагогічній поемі». Постнекласичний розгляд громадянської педагогіки відобразив єдність постмодерного і громадського контексту допомоги патріотичному процесу етносоціальних зрушень у сучасному постнекласичному дискурсі. У сучасній історіографії, як правило, згадуючи освітню традицію від Г. Сковороди, М. Пирогова, К. Ушинського до П. Юркевича, В. Липинського чи В. Сухомлинського, дуже рідко користуються його спадщиною. Однак, ім'я А. С. Макаренка має бути серед тих, хто готував самостійність України, тобто серед тих дослідників, що спеціалізуються на трансформації молодіжної свідомості.

У своїй «Педагогічній поемі», що є також видатним внеском у козакофільський дух освітнього простору, відображені ідеологеми сталінського «малоросійщення» освіти, модернізуючи намагання деяких легковажних діячів українського соціокультурного простору, перекручувати спадщину видатного педагога ХХ століття. Книга «Педагогічна поема» є найкращим художнім твором про виховання у ХХ ст. (висновок експертів ЮНЕСКО). Творчість А. С. Макаренка зараз є великим чинником демократизації освітнього простору України; інформаційний аспект розвитку, – вплив освітосфери на зростання ролі інформаційно-комунікаційної інфраструктури у системі суспільного виробництва; підвищення рівня всіх форм освіти, науково-технічного і культурного розвитку молоді за рахунок розширення можливостей інформаційного обміну на міжнародному, національному та регіональному рівнях і, відповідно пов'язане з підвищенням ролі кваліфікації, професіоналізму і послуг праці, здібностей до творчості майбутніх фахівців, як найважливіших характеристик забезпечення прав громадян. В цьому контексті козакофільство має значний вплив на створення ефективної системи соціальних інститутів, умови демократичного розвитку, – вільне отримання, розповсюдження і використання інформації як найважливішого джерела нескореної України.

Необхідність переходу до інформаційного суспільства в сучасних умовах державотворення тісно пов'язана із зміною характеру впливу науково-технічного прогресу на життя людей. З кінця ХХ століття швидкість зміни технологічних укладів у виробництві, технологіях надання продукції і послуг та управління цими процесами істотно збільшилася. При цьому кардинально змінюється образ життя більшої частини населення, і, соціально-психологічна модель поведінки людей і суспільства в цілому. Одним із найважливіших показників зміни образу життя у першій половині ХХІ століття являється розвиток та використання нових інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах соціального життя і діяльності, рівень виробництва і споживання суспільством інформаційних продуктів і послуг. Тому очевидним є відношення до освітосфери і розширення можливостей отримання і застосування системи європейських цінностей для посилення громадського потенціалу і його розвитку у багатьох напрямках.

Перехід до інформаційного суспільства повністю відповідає концепції сталого розвитку – формуванню освітоцентризму, що базується на знаннях, а не екстенсифікації споживання природних ресурсів, залучення звичайної людини до скорочення відходів виробництва, вирішенню екологічних проблем, тобто реалізації благ техногенної цивілізації. Таким чином, слід відмітити, що гуманітаризація як ресурс «суспільства знань» являє собою мирну перебудову й збагачення інформаційно-комунікативної основи функціонування сучасного українського суспільства і його найважливіших ноосферних показників. Перед ними ідея

ноосферогенеза (В. Вернадський) розвила метафізичні й етносоціальні обрії ще більш абстрактні – «Ніщо – Буття – Існування», відбивши єдність духовного Я в масштабі різноманітності керуючої системи «свій-чужий-інший». Потрібний зараз «інтелектуал» і «культурал», але як носії цивілізованого типу «козакофіла».

Сила національної державності у здійсненні добра конкретного (історичного) народу, – спрямована на поступове і ситуативне знищення коренів зла, щоб еволюційно перевести стихію етногенезу в соборність націєгенезу, захищаючись від ворожих намірів чужоземців, навіть гібридно-ситуативних проявів зла, в тому числі деяких дій войовничих політиків – сусідів. Добро абсолютно, хоча і зло не можна так просто знищити, лише спрямовуючи всю «волю політичної нації» на інновації, – зло також можна загальмувати, навіть за допомоги сукупних зусиль освіти, релігії, інноваційної економіки, зокрема підтримки «світових гравців», коли вони поступово намагаються прояви зла витіснити. Дуже часто, за псевдо-релігійною філософією, захована воля до самознищення, врешті-решт злі наміри обертаються на свою протилежність. У цьому полягає внутрішнє протиріччя соціокультурної діяльності, – як боротьба прихильників цивілізованого суверенітету за виявлення національної сутності. Метафізичний сенс козакофілства в розумної політиці добросусідства, – можливий позитивний результат лише на підставах дієвої моральності, коли через силу надії козакофілів цивілізовані патріоти засуджують гріх пасивності у боротьбі зі злом, як гріховним проявом антисупільної волі. Внутрішня безглуздість зла у соціокультурному контексті визначається тим, що є соборний первень цивілізованого націєгенезу, оскільки метафізика надії узгоджує принципи Вічносущого (добро) з європейськими (загальнолюдськими) цінностями.

Обрану молодими патріотами тему негайної реалізації української ідеї вважають відомі європейські експерти вельми актуальною. «Метафізика козакофілства» у свідомості майбутніх фахівців діє через узагальнення ідеалів і тих спільнот, що у новітній час репрезентують опозиційний громадський рух (Див. Культура толерантності. С. 10-21). Сценарій актуалізації соціокомунікативної надії для реалізації футурологічно-позитивного сенсу нашої мрії про європейські цінності в тому, щоб духовна еліта могла з'ясувати у якій мірі міфологічне знання (про козацьке минуле) несе на собі реальний відбиток сучасної метафізики національної ідеї, як часу героїчної екзистенції. Поява цивілізованої доби потребує відмови і від духу перманентного провокування «бунту мас», і, від «тихого занепаду духовності», тобто кризи ідентичності хохла-малороса. Вектори цивілізованого шляху вимагають комплексного розвитку структури підсистем кризового соціуму: виробництва, управління, науки, освіти, сфери послуг, грошово-речових операцій, медицини, охорони навколишнього середовища, побуту і сфери особистої трудової діяльності всього суспільства, звичайної людини тощо. Технічною базою гуманітаризації є комп'ютерна і телекомунікаційна техніка (персональні ЕО, електронна пошта, відеосистеми, системи штучного інтелекту), що становлять систему нових інформаційних технологій. Дух козакофіла-культурала повинний забезпечити широкий доступ звичайних громадян до накопиченого в суспільстві знання (інформаційних ресурсів), постмодерна особистість має знати організаційні, технологічні, політичні та інші обмеження у сфері циркулювання інформації в соціальному організмі нескореної України. Слід забезпечити духовно-інформаційну захищеність навіть «маленької» людини з урахуванням інтересів держави та її установ, тих осіб з числа еліти, які використовують безмежний ресурс суспільства, поєднавши з інтелектуалізацією розвиток соціального інтелекту «маленького українця».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдеев Р. Ф. Философия информационной цивилизации. М.: Владос, 1994. 336 с.; Бех В. П. Інформаційна сутність соціальних систем як онтологічна основа сучасного інтеграційного процесу. Нова парадигма: Журнал наукових праць / Гол. ред. В. П. Бех. Вип.65.

Ч.1. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 411 с.

2. Аксьонова В. І. Міжкультурна комунікація як атрибут соціокультурної життєдіяльності суспільства. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: Запоріжжя: Вид-во ЗДІА. 2011. Вип.45. С. 128-141. Аксьонова В. І., Скловський І. З. Футурологія-філософія прогнозування політичного майбутнього України. Соціальне прогнозування та проектування політичних ситуацій Запоріжжя; КСК-альянс, 2012, С. 83-89

3. Алфьоров О. Інкорпорація українського козацтва до стану російського дворянства: 1782-1796. Історія України. Всеукр. газета для вчителів. 2009. №1 С. 3-6

4. Борінштейн Є. Р. Соціокультурні особливості мовної особистості Соціальна психологія. 2004. №5. С.63-71.; Борінштейн Є. Р. Самореалізація личности в трансформуючомуся українському обществe. Перспективи. 2005. №3. С 102-107.

5. Макаренко А. С. Педагогическая поэма. К. Рад. шк., 1987. 512 с.

6. Хайдеггер М. Основные понятия метафизики Вопросы философии 1989. №9 С.108-159

Амери Сияхун Мохаммад – аспирант кафедри філософії, соціології і менеджмента соціокультурної діяльності Южноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського

УДК: 101.1:316

СООТНОШЕНИЕ ПОНЯТИЙ «СЛОЖНАЯ СИСТЕМА И СЛОЖНАЯ СРЕДА» В СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНОЙ СФЕРЕ – ПРЕДМЕТ СОЦИАЛЬНОЙ ФИЛОСОФИИ

Исследовано соотношение понятий «сложная система» и «сложная среда», являющиеся актуальными в современном социально-философском знании. Обосновано, что характеристики этих понятий, такие как «человекомерность», «психомерность», а также «нечеловекомерность» и ее критерий имеют важное значение в современных условиях развития социогуманитарной среды. Применена концептуальная модель новейшей холистики «целое в целом/целое-в-целом», показано также применение психосинергетической интерпретации позиции И. Пригожина о неравновесном фазовом переходе нового типа в смысловом поле предмета социальной философии. Впервые использовано явление «неучтенный субъект/продукт», относящийся к анализу социальной реальности.

Ключевые слова: сложная система, сложная среда, социальная философия, целое-в-целом, неучтенный субъект

СПІВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СКЛАДНА СИСТЕМА» І «СКЛАДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ» У СОЦІОГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ – ПРЕДМЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Досліджено співвідношення понять «складна система» і «складне середовище», що є актуальними в сучасному соціально-філософському знанні. Обґрунтовано, що характеристики цих понять, такі як «людиномірність», «психомірність», а також «нелюдиномірність» та її критерій мають важливе значення в сучасних умовах розвитку соціогуманітарного середовища. Застосована концептуальна модель новітньої холістики «ціле в цілому / ціле-в-цілому», показано також застосування психосинергетичної інтерпретації позиції І.